

Název studie O optimismu u vysokoškoláků

Iveta Křikavová, 344490

Studie se zabývá vlivem pozitivního smýšlení jedince na schopnost realisticky odhadnout výskyt konkrétních životních událostí, žádoucích i nežádoucích, u sebe samého a u ostatních. Autoři studie vychází z výzkumu Weinsteina (1980), přičemž si kladou za cíl jeho výsledky porovnat s výsledky získanými u studentů Masarykovy Univerzity v Brně.

V teoretické části autoři úvodními větami nastiňují, jak se vlastně problematika optimismu a iluzí stala předmětem zkoumání. Tento, poněkud neobvyklý úvod, který není dle mého názoru v textu vůbec pevně ukotven a působí, jakoby spíš navazoval, než uváděl, je doplněn výčtem typů iluzí a následován pokusy o specifikaci a vyjasnění základní terminologie a odkazy na dosavadní výzkumné práce. Celý text však působí chaoticky, útržkovitě. Je v podstatě výčtem strohých informací, nepřímých citací či odkazů, které ale postrádají provázanost. Nevyskytují se zde přímé citace, taktéž užitá literatura není plně korektní (velmi málo zdrojů, chybí odborná literatura a recenzované výzkumy). Zcela zde chybí vlastní postřehy a myšlenky autorů. Mnoho vět jakoby nakousne související téma, které však není více rozvedeno, ba ani stručně objasněno. Naopak se v tom samém okamžiku autoři ubírají jiným směrem - viz např. „*Zveřejnění konceptu pozitivních iluzí vyvolalo živou polemiku. Zaměříme se tentokrát pouze na koncept optimismu.*“ (str.1).

Členění výzkumné části se jeví jako logické a vhodné, avšak pravděpodobně bych volila více kapitol a několik podkapitol, než široké členění v rámci jedné kapitoly. Domnívám se, že by tak celá výzkumná část byla pro čtenáře přehlednější.

Ve výzkumném postupu se autoři studie vesměs inspiřují odkazovaným výzkumem Weinsteina (1980). Tuto skutečnost však uvádí až v závěrečné diskusi výsledků, tudíž čtenář neví, jak do té doby uváděné informace posuzovat. Pokud vychází z přejaté studie a celý výzkum plně replikují, je to v pořádku. Nicméně pro relevanci těchto výsledků a jejich vzájemné srovnání je, dle mého názoru, zásadní, že některé položky v dotazníku byly upraveny, aniž by bylo vysvětleno jak (šlo pouze o úpravu vzniklou překladem nebo o upravení celé situace například dle místních kulturních zvyklostí aj.), dotazníky nebyly použity celé apod., aniž by to zde bylo vysvětleno.

Výzkumná otázka není explicitně uvedena. Hypotéz si autoři stanovili poměrně dost. Postrádám zde však objasnění, zda i ty jsou převzaté nebo stanovené autory výzkumu. Hypotézy samy o sobě jsou příliš složité. Další problematickou oblastí je návratnost dotazníků, velikost a způsob výběru vzorku. Je však chvályhodné, že autoři studie si jsou tohoto vědomi, sami tuto skutečnost uvádí a zohledňují při interpretaci výsledků.

V užití metodice opět, obdobě jako u hypotéz, postrádám vysvětlení, na jakém principu byly životní události vybrány, sestaveny, užity. Proto oba tyto nedostatky vkládám do otázek pro autory.

Zpracování výsledků je plně přejato z původního výzkumu. V jejich deskripci však nacházím nejednotnost, neboť místy postrádám podrobnější vysvětlení. Věty typu :“...*poslední čtyři jsou*... “ jsou nepřehledné a nejasné a nutí čtenáře listovat na konec souboru na danou tabulku, ačkoli některé výsledky jsou naopak popsány velmi dobře.

V závěrečné diskusi oceňuji, že autoři znovu stručně zmiňují slabá místa výzkumu. Zajímavé je pak konkrétní srovnání právě s americkými studenty, což byl vlastně záměr výzkumu.

Silné stránky (za co chválit)

- Zajímavost tématu
- Autoři si uvědomují některé limity své studie

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Nízká interní i externí validita studie.
 - Neobjasněné úpravy dotazníků.
 - Nízká přehlednost deskripce výsledků.
-

Otázky pro autora studie

1. V teoretické části odkazujete na několik zahraničních studií, není jich však mnoho. Ptám se tedy, zda je toto téma natolik novátorské (což se mi vzhledem k roku výzkumu Weinsteina jeví jako nepravděpodobné) nebo složité nebo nezajímavé, že neexistují další? V České historii jste výzkumy na toto téma nenašli?
 2. V rámci studie jste některé dotazníky upravili? Co vás k tomu vedlo? Jakým způsobem byly dotazníky upraveny? Jakým způsobem byly vybrány/sestaveny a posouzeny dané životní události? Nebylo by vhodné vložit jejich konkrétní podobu, včetně úprav, třeba do příloh?
 3. V textu uvádíte, že pro účely výzkumu jste se rozhodli ověřit následujících šest hypotéz. Byly snad tyto hypotézy vybrány ze seznamu ještě více hypotéz? Proč byly hypotézy stanoveny právě takto? Byly přejaty z původního výzkumu, byly stanoveny na základě dosavadních poznatků o zkoumané problematice nebo byly vlastní invencí autorů s ohledem na cíl studie?
 4. Pro zvýšení interní validity a minimalizaci intervenujících proměnných by byl potřeba vyšší vzorek – napadá vás, jak velký? Jaká by musela být návratnost dotazníků? Co dalšího by bylo třeba ošetřit (čas vyplňování, únava, efekt měření aj.)?
 5. Spatřujete v provedené studii nějaký praktický přínos? Nechaly by se některé poznatky vnést do praxe? Jak?
-